

بنام خداوند جان و

Amirhoseinhoseini.com

سیدامیر حسین حسینی

جرایم رایانه ای

سرفصل مطالب:

- مقدمه (مفاهیم)
- جرایم علیه محرمانگی داده ها
- جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی
- جرایم مندرج در قانون تجارت الکترونیک

مقدمه (مفاهیم):

- داده
- سامانه رایانه ای
- سامانه مخابراتی
- داده رایانه ای
- داده پیام
- داده محتوا
- داده ترافیک

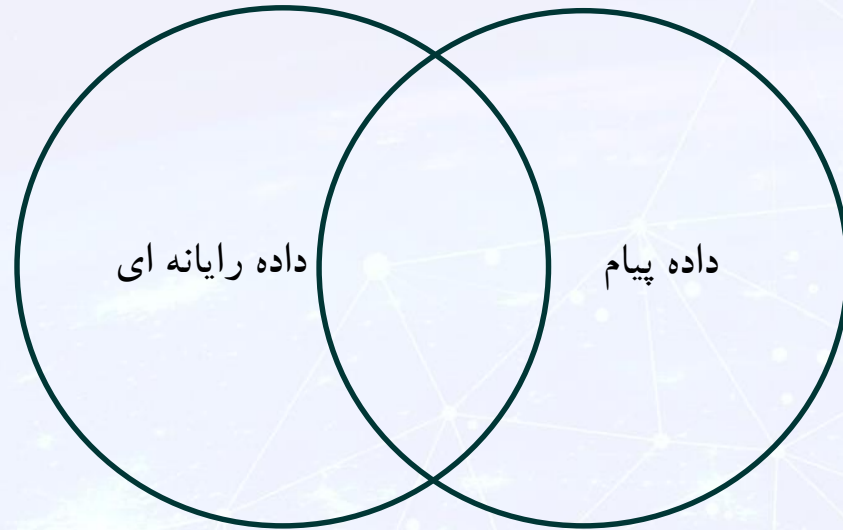
سامانه رایانه ای

مقدمه (مفاهیم):

- داده
- سامانه رایانه ای
- سامانه مخابراتی
- داده رایانه ای
- داده پیام
- داده محتوا
- داده ترافیک

رابطه داده رایانه ای و داده پیام

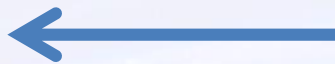

مقدمه (مفاهیم):

- داده
- سامانه رایانه ای
- سامانه مخابراتی
- داده رایانه ای
- داده پیام
- داده محتوا
- داده ترافیک

داده محتوا

داده خروجی

داده ورودی

داده محتوا

جرایم علیه محرمانگی داده ها

دسترسی غیرمجاز

ارکان جرم دسترسی غیرمجاز:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی

رکن قانونی جرم دسترسی غیرمجاز:

ماده ۷۲۹: هرکس به طور غیرمجاز به داده ها یا سامانه های رایانه ای یا مخابراتی که به وسیله تدابیر امنیتی حفاظت شده است دسترسی یابد، به حبس از نود و یک روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

رکن مادی جرم دسترسی غیرمجاز:

- رفتار مجرمانه: دسترسی پیدا کردن
- موضوع: داده ها و سامانه های رایانه ای و مخابراتی محافظت شده
- وسیله: شرط نیست
- نتیجه: نیازی ندارد
- شرط
- شخصیت مرتکب

ارکان جرم دسترسی غیرمجاز:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی: فقط سوء نیت عام

شنود غیرمجاز

ارکان جرم شنود غیرمجاز:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی

رکن قانونی شنود غیرمجاز:

ماده ۷۳۰: هر کس به طور غیرمجاز محتوای در حال انتقال ارتباطات غیرعمومی در سامانه های رایانه ای یا مخابراتی یا امواج الکترو مغناطیسی یا نوری را شنود کند، به حبس از شش ماه تا دو سال یا جزای نقدی از ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا چهل میلیون (۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

رکن مادی جرم دسترسی غیرمجاز:

- رفتار مجرمانه: شنود کردن
- موضوع: محتوای در حال انتقال در سامانه های رایانه ای و مخابراتی
- وسیله: شرط نیست
- نتیجه: نمی خواهد
- شرط
- شخصیت مرتکب

ارکان جرم شنود غیرمجاز:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی: صرفا سوء نیت عام

جاسوسی رایانه ای

ارکان جرم جاسوسی رایانه ای:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی

رکن قانونی جرم جاسوسی رایانه ای:

ماده ۷۳۱: هر کس به طور غیرمجاز نسبت به داده های سری درحال انتقال یا ذخیره شده در سامانه های رایانه ای یا مخابراتی یا حامل های داده مرتکب اعمال زیر شود، به مجازات های مقرر محکوم خواهد شد: الف) دسترسی به داده های مذکور یا تحصیل آنها یا شنود محتوای سری در حال انتقال، به حبس از یک تا سه سال یا جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا شصت میلیون (۶۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات. ب) در دسترس قرار دادن داده های مذکور برای اشخاص فاقد صلاحیت، به حبس از دو تا ده سال. ج) افشاء یا در دسترس قرار دادن داده های مذکور برای دولت، سازمان، شرکت یا گروه بیگانه یا عاملان آنها، به حبس از پنج تا پانزده سال.

ماده ۷۳۲: هرکس به قصد دسترسی به داده های سری موضوع ماده (۳) این قانون، تدابیر امنیتی سامانه های رایانه ای یا مخابراتی را نقض کند، به حبس از شش ماه تا دو سال یا جزای نقدی از ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا چهل میلیون (۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۷۳۳: چنانچه مأموران دولتی که مسؤول حفظ داده های سری مقرر در ماده (۳) این قانون یا سامانه های مربوط هستند و به آنها آموزش لازم داده شده است یا داده ها یا سامانه های مذکور در اختیار آنها قرار گرفته است بر اثر بی احتیاطی، بی مبالاتی یا عدم رعایت تدابیر امنیتی موجب دسترسی اشخاص فاقد صلاحیت به داده ها، حامل های داده یا سامانه های مذکور شوند، به حبس از نود و یک روز تا دو سال یا جزای نقدی از پنج میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا چهل میلیون (۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات و انفصال از خدمت از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

رکن مادی جرم جاسوسی رایانه ای:

- رفتار مجرمانه: شنود، دسترسی غیرمجاز، تحصیل، در دسترس قرار دادن، افشاء
- موضوع: داده های سری در حال انتقال یا ذخیره شده در سامانه های رایانه ای و مخابراتی
- وسیله: مقید به وسیله خاص نیست
- نتیجه: مقید به نتیجه نیست
- شرط
- شخصیت مرتکب

ارکان جرم جاسوسی رایانه ای:

- رکن قانونی
- رکن مادی
- رکن معنوی

جرائم علیه عفت و اخلاق عمومی

رابطه بین سه جرم مختلف در حوزه هرزه نگاری:

۱- ماده ۶۴۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵

۲- مواد ۳ و ۱۰ قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت های غیرمجاز می نمایند

۳- مواد ۷۴۲ و ۷۴۳ قانون جرایم رایانه ای

ماده ۶۴۰ قانون مجازات سال ۱۳۷۵	قانون امر سمعی و بصری	قانون جرایم رایانه ای	رکن مادی
هر چیز که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار کند	آثار سمعی و بصری مستهجن و مبتذل	داده محتوا مستهجن و مبتذل	موضوع
مقید به وسیله نیست	مقید به وسیله نیست مگر در خصوص نگهداری و آثار مبتذل	سامانه های رایانه ای و مخابراتی و حامل داده	وسیله
مطلق	مطلق	مطلق	نتیجه
ساختن، نمایش، توزیع، نگه داشتن، متصدی و واسطه تجارت شدن، وارد کردن، صادر کردن، انتشار، در معرض انظار عمومی قرار دادن، معرفی مرتکب،	تولید، توزیع، تکثیر، انتشار و نگهداری	انتشار، توزیع، معامله، تولید، ذخیره و نگهداری	رفتار

ماده ۶۴۰ قانون مجازات سال ۱۳۷۵	قانون امر سمعی و بصری	قانون جرایم رایانه ای	رکن معنوی
می خواهد	می خواهد	می خواهد	سوء نیت عام
در همه موارد می خواهد (به قصد تجارت یا توزیع) مگر در مصداق های انتشار یا در معرض انظار عمومی قرار دادن که فاقد سوء نیت خاص است	نمی خواهد	در مصادیق تولید، ذخیره و نگهداری می خواهد (قصد تجارت یا افساد)	سوء نیت خاص

چند نکته:

- آیا صرف نگهداری آثار مستهجن و مبتذل جرم است؟
- آیا ارسال آثار مستهجن و مبتذل جرم است؟
- ابهام در خصوص تعریف مبتذل
- افساد چیست؟

ماده ۷۴۳ قانون جرایم رایانه ای معاونتی که رأساً جرم انگاری شده است:

چند نکته:

- مقید به وسیله است
- جرم مطلق است
- مصادیق بند ب مبهم است: انحرافات جنسی، اعمال خشونت آمیز
- در خصوص سوء نیت خاص: اختلاف نظر

جرایم مندرج در قانون تجارت الکترونیک

کلیات:

- هدف قانون تجارت الکترونیک مصوب سال ۱۳۸۲
- نقش داده پیام در این قانون (بند الف ماده ۲)
- مفهوم تأمین کننده (بند ع ماده ۲)
- مقررہ جدیدی در خصوص شاکی (ماده ۴۸)
- بستر مبادلات الکترونیکی

کلیات:

مبادلات الکترونیکی:

بستری که در آن هرگونه مبادلات الکترونیکی صورت می پذیرد: اینترنت، وب، پیام

نگار، ارتباطات مخابراتی و...

هرگونه مبادله: اعم از انتقال مال، خدمات، پول، تبلیغ، نمایش و...

ساختار قانون تجارت الکترونیکی در حوزه مقررات کیفی:

باب سوم: در قواعد مختلف

مبحث اول: حمایت های انحصاری در بستر مبادلات الکترونیکی

فصل اول: حمایت از مصرف کننده

فصل دوم: در قواعد تبلیغ

فصل سوم: حمایت از داده پیام های شخصی

مبحث دوم: حمایت از داده پیام در بستر مبادلات الکترونیکی

فصل اول: حمایت از حقوق مؤلف در بستر مبادلات الکترونیکی

فصل دوم: حمایت از اسرار تجاری

فصل سوم: حمایت از علائم تجاری

باب چهار: جرایم و مجازات های

جرایم علیه محرمانگی داده ها:

- (1) جرایم مربوط به نقض حقوق مصرف کننده
- (2) جرایم مربوط به حقوق داده پیام شخصی
- (3) جرایم مربوط به نقض حقوق مالکیت معنوی
- (4) جرم نقض حقوق اسرار تجاری
- (5) جرم نقض حقوق علائم تجاری

۱- جرایم مربوط به نقض حقوق مصرف کننده:

کلیات:

- در تمامی مصادیق در بستر مبادلات الکترونیکی

- استثنائات (ماده ۴۲) و آیین نامه ماده ۴۲

- مرتکب صرفاً تأمین کننده است و لاغیر

۱- جرایم مربوط به نقض حقوق مصرف کننده:

۱-۱ در اختیار نگذاشتن اطلاعات مؤثر در تصمیم گیری:

-مربوط به مواد ۳۳، ۳۴ و ۳۵ قانون

-جرم ترک فعل

-مطلق

۱-۲ عدم بیان هویت تأمین کننده و قصد از تماس

-مربوط به ماده ۳۶ قانون

-وسیله: فقط در ارتباطات صوتی

-جرم ترک فعل

-مطلق

۱-۳ عدم رعایت مقررات مربوط به حق انصراف

-مربوط به ماده ۳۷ و ۳۸ قانون

-جرم ترک فعل

-استثنائات در ماده ۳۸ و آیین نامه این ماده

-مطلق

۱- جرایم مربوط به نقض حقوق مصرف کننده:

۴-۱ عدم تأمین کالا یا خدمات:

-مربوط به ماده ۳۹ قانون

-شامل دو مصداق

-الزاما باید تأمین کننده باشد

۵-۱ تبلیغ گمراه کننده

-مربوط به ماده ۵۰ قانون

-رفتار فعل یا ترک فعل تبلیغی گمراه کننده

-مقید به نتیجه: مشتبه شدن یا فریب مصرف کننده

۶-۱ تبلیغی که مصرف کننده اطلاعات کالا یا خدمات را به صورت دقیق درک نکند

-مربوط به ماده ۵۲ قانون

-جرم فعل و ترک فعل

-مقید به نتیجه: عدم درک مصرف کننده به اطلاعات دقیق کالا یا خدمات

۱- جرایم مربوط به نقض حقوق مصرف کننده:

۷-۱ عدم تعیین هویت تأمین کننده در تبلیغات

-مربوط به ماده ۵۳ قانون

-جرم ترک فعل

-جرم مطلق است

۹-۱ مخفی کردن هویت و محل کسب تأمین کننده

-مربوط به ماده ۵۴ قانون

-شرط شده که با خصوصیات ویژه معاملات الکترونیکی جرم محقق شود.

-جرم مطلق

۱۰-۱ عدم امکان انصراف از ارسال تبلیغ ناخواسته

-مربوط به ماده ۵۵ قانون

-جرم ترک فعل

-صرفاً در بستر آدرس پستی و آدرس پست الکترونیک

-جرم مطلق است

۲- جرایم مربوط به حقوق داده پیام شخصی:

- موضوع جرم: داده پیام شخصی
- داده پیام شخصی چیست؟
- جرم صرفاً در بستر مبادلات الکترونیک
- مرتکب کیست؟
 - ۱- هر شخص
 - ۲- دفاتر خدمات صدور گواهی الکترونیک و سایر نهادهای مسئول (مشدد)
- مقررات مربوط به داده پیام شخصی (مواد ۵۸ و ۵۹)

۲- جرایم مربوط به حقوق داده پیام شخصی:

- رفتار مجرمانه:

۱- ذخیره، پردازش و توزیع داده پیام های شخصی مبین ریشه های قومی، نژادی، مذهبی، عقیدتی، خصوصیات اخلاقی، وضعیت جسمانی، روانی و جنسی بدون رضایت شخص

۲- ذخیره، پردازش توزیع داده پیام های شخصی با رضایت فرد ولی بدون رعایت مقررات ماده ۵۹

- فقط فعل مثبت

- جرم مطلق

- بدون نیاز به سوء نیت خاص

۳- جرایم مربوط به نقض حقوق مالکیت معنوی:

- موضوع جرم: داده پیام های مورد حمایت است

داده پیامی که مورد حمایت سه قانون باشد:

۱- قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب سال ۱۳۴۸

۲- قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب سال ۱۳۵۲

۳- قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای ۱۳۷۹

- جرم صرفا در بستر مبادلات الکترونیک

۳- جرایم مربوط به نقض حقوق مالکیت معنوی:

- رکن قانونی: مواد ۶۲ و ۷۴ قانون
- رفتار مجرمانه: تکثیر، اجراء و توزیع
- موضوع جرم: صرفا داده پیام
- وسیله: بستر مبادلات الکترونیک
- فقط فعل مثبت
- جرم مقید به نقض حقوق مؤلف است
- بدون نیاز به سوء نیت خاص

۴- جرم نقض حقوق اسرار تجاری:

- موضوع جرم: صرفا داده پیمایی است مربوط اسرار تجاری

- اسرار تجاری چیست؟ (ماده ۶۵ قانون)

- داده پیام

- دارای ارزش اقتصادی

- در دسترس عموم نیست

- حفاظت معقول

۴- جرم نقض حقوق اسرار تجاری:

- رکن قانونی مواد ۶۴ و ۷۵ قانون
- رفتار مجرمانه: تحصیل و افشاء
- موضوع جرم: اسرار تجاری
- وسیله: مقید به وسیله نیست (اعم از در فضای الکترونیک یا غیره)
- فقط فعل مثبت
- جرم مطلق است
- نیازمند به سوء نیت عام و خاص

۵- جرم نقض حقوق علائم تجاری:

- رکن قانونی مواد ۶۶ و ۷۶ قانون
- رفتار مجرمانه: استفاده کردن از علامت تجاری
- موضوع جرم: علامت تجاری
- وسیله: دامنه سایت یا فضای وب
- فقط فعل مثبت
- جرم مقید است به نتیجه مشتبه شدن یا فریب در خصوص اصالت کالا و خدمات
- نیازمند به سوء نیت خاص نیست فقط سوء نیت عام

پایان